

Posudek školitele na diplomovou práci Mgr. Markéty Šenkýřové, pracoviště OH – SD, FHS UK: Kontrola rozhlasových vln – Československý rozhlas v 50. a 60. letech, 69 stran.

Těžištěm diplomové práce diplomantky je objasnění a přiblížení kontroly médií v 50. a 60. letech, v tomto konkrétním případě československého rozhlasu. Jak autorka správně konstatuje moc a vliv médií byla a současně stále je (možná i víc než by bylo záhodno – pozn. školitele) velká, proto se různé režimy, podle charakteru vládnutí snažily tuto moc ovlivnit, v případě komunistického vládnutí ovládnout. K tématu kontroly „rozhlasových vln“ nebylo dosud přikročeno z pozice orální historie. V tomto případě se jedná o práci průkopnickou. Markéta Šenkýřová správně upozornila na fakt, že „ačkoli bylo o historii Československého rozhlasu napsáno mnoho, chybí zde práce, která by popsala dění uvnitř této organizace, resp. jak na kontrolu vlastní práce reagovali jednotliví redaktoři“.

Práce M. Šenkýřové je velmi přehledně a logicky členěna do jednotlivých tematických celků. Začíná obecným pojednáním o cenzuře, věnuje se otázkám autocenzury a propagandy, přičemž vychází z dostupné literatury. V úvodu práce věnuje pozornost počátkům rozhlasového vysílání u nás (1919, 1921, 1923). Za velmi důležité, především k pochopení kontextu „usměrňování“, lépe řečeno kontroly rozhlasových vln, pokládám zařazení kapitol o cenzuře před rokem 1945 a pak v protektorátním období, resp. v období let 1945 – 1948.

Kapitoly 5 – 8 jsou již organicky pojaté jako kapitoly výzkumné, autorka je rozdělila podle vlastního chronologického pojetí 1948 – 1953, 1953 – 1960, 1960 – 1968 a posrpnové období. Na tomto místě bych se rád diplomantky optal, zda spatřuje stejně ostrou hranici, kterou vymezila svoji práci, resp. její jednotlivé etapy v letech 1953, 1960, tedy zda existuje pro rok 1960 stejně silný argument, jakým bylo v roce 1953 zřízení HSTD?

Markéta Šenkýřová ve vlastní výzkumné části dobře zpracovala části práce HSTD, resp. jak tuto pozvolnou uzurpaci moci nad rozhlasem vnímali ti, kterých se to dotýkalo nejvíce – redaktoři. Zde přináší nová svědectví lidí z „kuchyně“ rozhlasových sekcí, určitě zajímavé jsou i poznatky o „zpoždování“ pásků tzv. živého vysílání. Diplomantka podobně jako řada autorů zabývajících se problematikou autocenzury dospěla ve své práci (i díky poznatkům z rozhovorů), že v mnoha případech byla vlastní autocenzura silnější než vlastní cenzorské dopady. Nejsem si jen jistý, zda by si krátká zmínka o Rádiu svobodná Evropa (s. 47), pokud se již autorka rozhodla toto vysílání ze svobodného světa zmínit, nezasloužila přeci jen širšího rozvedení a přiblížení významu podobného vysílání. Takto působí poněkud

neorganicky, v podstatě se totiž jedná o jiné výzkumné téma – totiž rušení zahraničního vysílání.

Bezesporu zajímavý je vývoj kontroly rozhlasového vysílání v 60. letech, obraz, který zde autorka nastiňuje koresponduje s obecnými znalostmi o „oteplování“ společenské a politické situace. Návrat k cenzuře pak přináší rok 1969.

Po stránce jazykové i stylistické práce Markéty Šenkýřové splňuje všechny požadavky kvalifikační práce. Autorka rovněž přesvědčila, že si je vědoma širšího společenského kontextu a její využití orální historie je v souladu s tím, jak je doporučeno v historickém výzkumu pracovat. Rozhovory jsou využity nenásilně a ne pouze jako ilustrace, ale naopak přinášejí v mnoha případech nové, dosud nepublikované poznatky.

Diplomovou práci hodnotím známkou **v ý b o r n ě**. Jsem potěšen, že Markéta Šenkýřová ve své kvalifikační práci propojila a zúročila zájem o soudobé dějiny s důvěrně známým prostředím světa médií. Rád bych autorce popřál hodně zdaru v jejím dalším profesním i osobním životě, případně v dalším pokračování např. formou doktorského studia.

V Praze, 10. 10. 2010

Doc. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, PhD.